

X kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 122)

z dnia 22 stycznia 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 122)

22 stycznia 2026 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (KO)**, przewodniczącej Komisji, oraz posła **Marka Krzakały (KO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- I. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej informację o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. obrony), które odbędzie się w dniu 11 lutego 2026 r.,
- II. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (26 stycznia 2026 r.) w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2025) 780),
- III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Wzór porozumienia roboczego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylecia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (COM(2025) 679 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu,
- IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-społecznego i Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz Społeczeństwa Obywatelskiego” (COM(2025) 790 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Adrianna Porowska** sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Jacek Czerniak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Czesław Mroczek** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Czachór** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Monika Włodarska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej BSEM; **Wojciech Miller** – ekspert ds. legislacji w Biurze Ekspertyz i Ocen Skutków Regulacji, **Ziemowit Socha** – specjalista ds. społecznych w BEOS.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dzień dobry. Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Witam panie posłanki, panów posłów, panów ministrów. Informuję, że punkt dotyczący Rady ds. Zagranicznych z uwagi na brak projektów aktów ustawodawczych rozpatrzymy tylko

w trybie art. 3 ust. 2 ustawy. Zaczniemy zgodnie z porządkiem obrad od pkt I, który rozpatrujemy w trybie art 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej – Rada ds. Zagranicznych, która odbędzie się w dniu 11 lutego. Rząd jest reprezentowany przez pana ministra Pawła Zalewskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej. Jeśli pan minister jest już gotowy, to oddaję panu ministrowi głos.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Paweł Zalewski:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, chciałem przedstawić informację o stanowisku Polski na europejską Radę ds. Zagranicznych w formacie ministrów obrony, która odbędzie się 11 lutego. W związku z posiedzeniem Rady w formacie, o którym powiedziałem, w pierwszej kolejności chciałbym zaznaczyć, że zgodnie z aktualnymi informacjami podczas spotkania nie jest planowane rozpatrywanie projektów aktów prawnych. Wstępny program rozmów obejmuje obecnie kwestię dotyczącą innowacji w europejskim przemyśle obronnym. Biorąc jednak pod uwagę aktualne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa i obrony, zakładamy, że zostanie on uzupełniony o kwestie dotyczące wsparcia Ukrainy oraz gotowości obronnej. Z tego powodu pierwsze tegoroczne spotkanie Rady będzie okazją do kontynuowania naszych dotychczasowych starań, a także koordynacji stanowisk państw członkowskich w kluczowych kwestiach.

Uważamy, że w sprawach bezpieczeństwa i obrony Unia Europejska powinna mówić jednym wspólnie wypracowanym głosem. Nie mamy wątpliwości, że Europa znajduje się dziś w punkcie zwrotnym. Niepewna sytuacja bezpieczeństwa oraz coraz liczniejsze wyzwania, z jakimi się mierzymy, wymagają zdecydowanych działań oraz konsekwentnej polityki. Z tego powodu Polska aktywnie angażuje się w pracę Unii w obszarze bezpieczeństwa i obrony. W tym kontekście jako przykłady należy wymienić instrument SAFE, którego Polska ma szansę stać się największym beneficjentem, oraz uwzględnienie w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej priorytetowego znaczenia obrony wschodniej granicy. Szczególnie istotną kwestią pozostaje pomoc Ukrainie. W tym zakresie nasze starania nie uległy zmianie.

Popieramy zaangażowanie Unii Europejskiej w gwarancję bezpieczeństwa dla Kijowa. Popieramy również inicjatywę Komisji dotyczącą udzielenia Ukrainie pożyczki w wysokości 90 mld EUR. Jednocześnie podkreślamy konieczność dalszych prac nad wykorzystaniem zamrożonych aktywów rosyjskich. To Moskwa powinna ponosić koszty tej agresji. Z tego względu opowiadamy się za działaniami wymierzonymi w rosyjską flotę cieni. Zgadzamy się z potrzebą bliższej współpracy unijnej i ukraińskiego przemysłu obronnego. Otwiera ona wiele korzystnych możliwości dla obu stron. Utrzymujemy zaangażowanie w wysoko ocenianą na forum Unii Europejskiej misję szkoleniową EUMAM.

Drugim priorytetem są dla nas unijne inicjatywy dotyczące gotowości obronnej. Unia może i powinna odgrywać ważną rolę, wspierając zdolności państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i realizacji ich zadań przewidzianych przez Pakt Północnoatlantycki. Instrument SAFE udowodnił, że jest to możliwe i potrzebne. Zabiegamy, aby nowe inicjatywy – bo przecież takie będą, i co do tego jest zgoda w Unii Europejskiej – uwzględniały specyfikę i potrzeby polskiego przemysłu obronnego. Popieramy działania na rzecz innowacyjności i konkurencyjności, szczególnie w zakresie systemów bezzałogowych i środków ich zwalczania, systemów dowodzenia i łączności, domeny kosmicznej oraz zdolności cyber i sztucznej inteligencji. Wskazujemy na konieczność zachowania pełnej komplementarności działań Unii Europejskiej z NATO. Osiągnęliśmy już tę komplementarność. Dzisiaj już nie ma mowy o jakiegokolwiek konkurencji. Unia wspiera silnie NATO w tym zakresie, w którym jest do tego stworzona, czyli poprzez tworzenie przestrzeni dla współpracy gospodarczej oraz tworzenie zdolności finansowych.

Podczas spotkania podkreślimy potrzebę umocnienia obrony wschodniej flanki. W tym kontekście szczególne znaczenie ma unijna inicjatywa „Strażnik flanki wschodniej”, czyli *Eastern Flank Watch*, w której Polska pełni rolę państwa współwiodącego. Wskażemy również na gotowość do dalszego angażowania się we wspólne projekty oraz pozostałe inicjatywy flagowe. Podkreślimy również, że działania Unii nie powinny ograniczać ani komplikować wysiłków państw członkowskich. Głównym celem pozostaje skuteczna realizacja założonych wspólnie celów oraz zwiększenie bezpieczeństwa całej Unii. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Krzakała (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są pytania do pana ministra? Nie widzę, w takim razie chciałbym zaproponować następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 11 lutego 2026 roku.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I. Dziękuję, panie ministrze.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. W agendzie Rady znajduje się jeden dokument, który jeszcze nie był przedmiotem obrad Komisji. Rząd reprezentuje pan minister Jacek Czerniak, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, podczas posiedzenia Rady AGRI-FISH 26 stycznia br. będzie dyskutowany jeden punkt legislacyjny. Jest to projekt nowelizacji rozporządzenia 2018/848. To rozporządzenie jest w odniesieniu do wybranych przepisów dotyczących produkcji, znakowania, certyfikacji oraz handlu z państwami trzecimi. Możemy powiedzieć – szeroko rozumiane rolnictwo ekologiczne. Po pierwsze, rząd Rzeczypospolitej Polskiej postrzega i dostrzega potrzebę wprowadzenia tychże uproszczeń regulacyjnych, bo w tym kierunku to rozporządzenie będzie proponowane. W kontekście tych uproszczeń administracyjnych z zadowoleniem odnotowujemy propozycje dotyczące uchylecia przepisów ustanawiających dodatkowe wymogi dla środków do czyszczenia i dezynfekcji obiektów służących do przetwarzania i przechowywania. Jednocześnie, mając na względzie zajęcie w pełni odpowiedzialnego, opartego na rzetelnych i rzeczowych danych stanowiska, zwracamy się do Komisji Europejskiej z prośbą o przedstawienie informacji, która umożliwi państwom członkowskim właściwą analizę skutków proponowanej nowelizacji. W szczególności prosimy o wskazanie, jaki konkretny wpływ na handel produktami ekologicznymi będzie z kluczowymi partnerami handlowymi. Mamy na myśli Stany Zjednoczone i Zjednoczone Królestwo, jak również pozostałe państwa trzecie. W tym kontekście, jeżeli otrzymamy taką analizę, podejmiemy określone stanowisko popierające lub odrzucające projektowane rozwiązania.

Na obecnym etapie procedury brak powyższych informacji. Nie jesteśmy w stanie jako rząd Rzeczypospolitej jednoznacznie ustalić swojego stanowiska w odniesieniu do tych propozycji, więc czekamy na te kierunki, o których mówiłem.

Jednocześnie wyrażamy wątpliwość, ponieważ proponowaną nowelizacją rozporządzenia jest propozycja przedłużenia uznania przez Unię Europejską państw trzecich za posiadające system produkcji ekologicznej równoważny z unijnym. Ten okres w naszej ocenie jest nadmiernie długi. To jest 10 lat. Uważamy, że powinno nastąpić skrócenie tego okresu i nasza konkretna propozycja jest: do czasu trwania obecnej kadencji Komisji Europejskiej.

Na tym etapie chcę również poinformować, że lista punktów A posiedzenia Rady Unii Europejskiej do czasu przygotowania informacji nie została opublikowana, odnosimy się więc tylko do tego jednego projektu legislacyjnego, który złożyła Komisja Europejska. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła informację o stanowiskach, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 26 stycznia br. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy. Komisja postanowiła nie zajmować stanowiska odnośnie do dokumentu o sygnaturze COM(2025) 780.** Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Przechodzimy do pkt III, czyli punktu, który rozpatrujemy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy, dokument COM(2025) 679: Wzór porozumienia roboczego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylecia rozporządzeń Unii Europejskiej nr 1052/2013 i 2016/1624. Bardzo proszę pana ministra Czesława Mrocza, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, o przedstawienie informacji i stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Czesław Mroczek:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, Komisja Europejska jest zobowiązana do opracowania wzoru porozumienia roboczego Frontex z państwami trzecimi, zgodnie z art. 76 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Ogłoszony komunikatem jest to nowy wzór porozumienia, ponieważ pierwotny przyjęty był w roku 2021. Ta procedura jest zamknięta. Komisja ten wzór ogłosiła. Polska oczywiście popiera samą ideę zawierania porozumień z państwami trzecimi, dlatego że współpraca graniczna wzmacnia służbę tych państw, pomaga w skuteczniejszym monitorowaniu szlaków migracyjnych przed dotarciem migrantów na terytorium Unii Europejskiej, czym wspiera bezpieczeństwo państw unijnych.

Operacyjna współpraca umożliwia wymianę informacji, wspólne patrole i prowadzenie działań w regionach tranzytowych. Ważnym elementem tego porozumienia jest też budowanie zdolności do powrotu migrantów do tych państw trzecich, więc ze wszech miar popieramy samą ideę zawierania porozumień między Frontexem a państwami trzecimi. Nie mamy uwag i pozytywnie odbieramy ten nowy wzór porozumienia. Dziękuję pięknie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Jan Kanthak. Bardzo proszę o zabranie głosu.

Poseł Jan Kanthak (PiS):

Wysoka Komisjo, rzeczywiście jest to realizacja rozporządzenia unijnego. Jest to wzór, który przewiduje różnego rodzaju punkty, które pokrótce przedstawię. Cel i zakres – tutaj rząd słusznie zwraca uwagę, że w ramach celu i zakresu jest zbyt enigmatyczne odniesienie do kontrolowania nielegalnej migracji. Frontex zajmuje się w tym wzorze przede wszystkim zacieśnianiem współpracy operacyjnej w celu zabezpieczenia granic stron, zarządzania przejściami granicznymi, promowania skutecznego wdrażania EU BAM.

Rząd zwraca uwagę, że rzeczywiście kwestia kontroli ruchu nielegalnej migracji jest zbyt słabo akcentowana. Pamiętamy, co się działo w 2021 r., kiedy ówczesny szef Frontexu pan Leggeri bronił naszych interesów i został z tego powodu zwolniony. Ale tak jak tu wskazano, nad dalszym brzmieniem będą trwały prace w ramach Frontexu, a także państw trzecich. Tak że tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Pani posłanka Jazłowiecka.

Poseł Danuta Jazłowiecka (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Panie ministrze, to porozumienie wskazuje, że już na etapie tranzytu będzie można zapobiegać nieuregulowanej migracji. Czy rzeczywiście jest taka możliwość, żeby to miało miejsce i czy rzeczywiście takie zapisy znajdują się w tym porozumieniu? W jaki sposób szczególnie ten element będzie respektowany?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję pani poseł. Nie widzę więcej zgłoszeń. Panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSWiA Czesław Mroczek:

Pani przewodnicząca, szanowna pani poseł, mówiłem o tym, że każde wzmacnianie służb granicznych państw trzecich zapewnia lepszą kontrolę przepływu obywateli tych państw, w szczególności, jeżeli chodzi o nielegalną migrację. Ale dla nas ta współpraca ma też szczególne znaczenie w zakresie dokładnej analizy szlaków migracyjnych, czyli właśnie dróg przedostawania się tych osób do państw Unii Europejskiej. Przecież broniąc, chroniąc naszą granicę wschodnią, nie zajmujemy się tylko kwestią tego, jak wzmocnić naszą zapórę, jak zwiększyć skuteczność funkcjonowania naszych żołnierzy i funkcjonariuszy, ale cały czas analizujemy sytuację w państwach, z których obywatele w największym udziale stanowią tę nielegalną migrację. Obserwujemy, staramy się przekazywać do tych państw informacje o tym, że ten nasz szlak migracyjny jest prawie nie do przejścia, żeby nie podejmowali decyzji o wybieraniu tego szlaku. I analizujemy ich drogę. Wiadomo, że obywatele państw Azji i Afryki przedostają się drogą lotniczą do Rosji, później na Białoruś. W związku z tym współpraca z państwami trzecimi w tym zakresie, z państwami, z których rekrutuje się ta szczególna migracja, drogi przedostawania się tych osób

czy na przykład otwieranie nowych linii lotniczych dla nas stanowią podstawową informację, czy w przyszłości będziemy mieli potęgującą się liczbę prób nielegalnej migracji, czy też nie. Zatem ta współpraca jest dla nas bardzo ważna. Dlatego rząd Polski ocenia pozytywnie aktywność Frontexu w zakresie zawierania porozumień z państwami trzecimi.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Nie widzę więcej zgłoszeń. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2025) 679 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Panu ministrowi bardzo dziękujemy.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia Unii Europejskiej na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Jest to dokument COM(2025) 790. Bardzo proszę o przedstawienie stanowiska przez panią ministkę Adriannę Porowską, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adrianna Porowska:

Dzień dobry, witam państwa bardzo serdecznie. Przedstawiam stanowisko rządu Rzeczypospolitej wobec strategii. To stanowisko wynika z faktu, że dokument odpowiada na wieloletnie postulaty środowiska, organizacji pozarządowych oraz trafnie identyfikuje kluczowe obszary, w których Unia Europejska może wzmacniać ich rolę w życiu publicznym. Strategia wpisuje się również w szersze inicjatywy Unii Europejskiej, szczególnie Europejską Tarczę Demokracji, w której społeczeństwo obywatelskie jest traktowane jako istotny element odporności demokracji.

Rząd Rzeczypospolitej pozytywnie ocenia fakt przyjęcia strategii oraz zaproponowane w niej kierunki działań. Wiele z nich było rekomendowanych między innymi przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny czy Radę Działalności Pożytku Publicznego. Strategia porządkuje podejście Komisji Europejskiej do wspierania społeczeństwa obywatelskiego i wskazuje szeroki katalog narzędzi, którymi Komisja zamierza się posługiwać.

Jednocześnie stanowisko rządu zawiera istotne zastrzeżenia wobec strategii. Brak ewaluacji i krytycznego podsumowania dotychczasowych instrumentów osłabia jej wartość i utrudnia ocenę, czy proponowane inicjatywy rzeczywiście odpowiadają na realne potrzeby trzeciego sektora. Z tego względu rząd wskazuje, że pełna ocena strategii będzie możliwa dopiero po przedstawieniu szczegółowych rozwiązań wdrożeniowych.

Największe obawy budzi jednak nowa architektura programów finansowych, spójna z projektem wieloletnich ram finansowych 2028–2034. Konsolidacja programów na przykład w ramach AgoraEU i centralizacja zarządzania funduszami nie wynika z ewaluacji dotychczasowych instrumentów, lecz z ogólnego założenia budżetowego. W ocenie rządu Rzeczypospolitej może to negatywnie wpływać na dostępność środków, zwłaszcza dla mniejszych lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Strategia nie wywołuje bezpośrednich skutków legislacyjnych, ale może mieć wpływ pośredni na przyszłe inicjatywy regulacyjne Unii Europejskiej i państw członkowskich w obszarze demokracji, partycypacji obywatelskiej i rządów prawa, w tym kształt polskiej strategii dla społeczeństwa obywatelskiego, sposób projektowania i redystrybucji środków finansowych, pozycję i rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w dialogu z instytucjami Unii Europejskiej i państwami członkowskimi.

Stąd rząd Rzeczypospolitej popiera ogólne cele strategii, jednocześnie podkreślając konieczność zachowania elastyczności, przejrzystości i realnej dostępności instrumentów finansowych. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, pani minister. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Jarosław Sellin. Panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Jarosław Sellin (PiS):

Rzeczywiście mamy tutaj do czynienia nie z legislacyjnym dokumentem, tylko, można powiedzieć, programem ideowym Komisji Europejskiej, który się nazywa „Strategia Unii Europejskiej na rzecz społeczeństwa obywatelskiego”, oczywiście bardzo cennego, tak zwanego trzeciego sektora. W takiej ideowej preambule tego dokumentu – to zresztą parę razy się powtarza – mówi się, że ta strategia ma na celu wzmocnienie, wspieranie i ochronę organizacji

pozarządowych, czyli NGO-sów, tak aby mogły one uczestniczyć w życiu publicznym, wspierając demokrację. I tutaj można tylko pomarzyć, żeby te NGO-sy rzeczywiście wspierały demokrację i żeby obserwowały kraje, w których ogłoszono doktryny demokracji walczącej.

Praworządność. Tutaj też można pomarzyć, żeby te organizacje pozarządowe były bardziej aktywne w śledzeniu łamania praworządności w niektórych krajach Unii Europejskiej, na przykład w Polsce w ostatnich dwóch latach, i również tak zwane prawa podstawowe. Przewiduje się w tej strategii, że utworzona zostanie nowa platforma cyfrowa promująca te wartości, które przed chwilą wymieniałem. Może to rzeczywiście będzie korzystne, bo NGO-sy będą mogły się wzajemnie przyglądać, jak działają w poszczególnych krajach Unii Europejskiej.

Przewiduje się, że będzie zwoływany coroczny szczyt instytucji zainteresowanych promocją czy realizacją tej strategii. Domyślam się, że przede wszystkim NGO-sów. Przewiduje się też, że będzie się konsultować w ramach tej strategii z NGO-sami krajów kandydujących. Warto przypomnieć, że mamy obecnie dziewięć państw formalnie kandydujących do członkostwa w Unii Europejskiej. Najstarsza Turcja, formalnie od 1999 roku, czyli już 27 lat. Przewiduję, że nigdy w Unii Europejskiej nie będzie z powodów politycznych. Ale też Macedonia Północna, Czarnogóra, Serbia, Albania, Bośnia i Hercegowina, Mołdawia, Ukraina od czterech lat i Gruzja od trzech lat.

Moim zdaniem najmniej mądrym pomysłem w tej strategii jest to, że Komisja przewiduje redystrybucję dóbr dużych środków finansowych – o tym za chwilę powiem – dla NGO-sów za pośrednictwem większych NGO-sów. Trudno mi sobie wyobrazić sytuację, w której jakiś duży NGO, przyzwyczajony do innego zasilania finansowego, dzieli się tymi środkami z mniejszym NGO-sem. Raczej stworzy jakąś filię swojego NGO-su, żeby te pieniądze tam przekazać. Tak że to jest duża naiwność w tym dokumencie tej redystrybucji środków za pośrednictwem dużych NGO-sów mniejszym NGO-som.

Oczywiście w ramach tej strategii – już o tym dokumencie mówiliśmy – przewiduje się realizację nowego programu w budżecie 2028–2034, o czym pani minister wspomniała, nowy program AgoraEU, z ambitnym planem wydatkowania w tych siedmiu latach 9 mld EUR, czyli ponad 1 mld EUR rocznie.

Oczywiście nie ma chyba naiwnych. Wiemy, że ten program, wymyślony w obecnym składzie Komisji Europejskiej i z tak ambitną kwotą, wziął się stąd, że nowa administracja Stanów Zjednoczonych, administracja Donalda Trumpa ucięła finansowanie wielu NGO-sów w świecie, w tym w Europie, z US, które to środki bardzo często szły na bardzo wyraziste, jednoznaczne projekty ideowe o charakterze bardziej lewicowym. Dlatego Komisja Europejska chce te projekty ratować właśnie takim ambitnym planem przeznaczenia na ten program AgoraEU 9 mld EUR.

Pani minister słusznie wspomniała, że pewną obawę może budzić, i rząd to w swoim stanowisku zauważył, próba centralizacji wspierania organizacji pozarządowych przez Brukselę, przez Komisję Europejską kosztem kompetencji państw narodowych. Mamy od dziewięciu lat ustawę o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego z dosyć ambitnym budżetem, przynajmniej w naszych czasach rządu Zjednoczonej Prawicy, na wspieranie społeczeństwa obywatelskiego. Nie wiem, jak ten budżet wygląda teraz, ale Instytut nie został zlikwidowany, więc pewnie działa. Dobrze by było, żeby jednak więcej było kompetencji w rękach państw narodowych, jeśli chodzi o dystrybucję tych środków, o których przed chwilą powiedziałem, niż w rękę Komisji Europejskiej.

Rząd słusznie też zauważa, że cały ten plan, cała ta strategia może, jak to sformułowano, potencjalnie rozszerzyć rolę Komisji w monitorowaniu przestrzeni obywatelskiej kosztem kompetencji państw członkowskich, więc na to też trzeba uważać, kiedy ten program ewentualnie będzie realizowany. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Jako pierwszy zabierze głos pan poseł Kaleta.

Poseł Sebastian Kaleta (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisja, dokument, nad którym teraz dyskutujemy, jest w istocie kolejnym aktem ze strony Komisji Europejskiej, żeby pozatraktatowo wpływać na sytuację polityczną w państwach członkowskich. Dotychczasowe doświadczenia, jeśli chodzi o, można powiedzieć, wspieranie przez Komisję Europejską NGO-sów, opiera się na tym, że jest wyselekcjonowana grupa organizacji rzekomo pozarządowych w niektórych państwach – bo są to albo rządowe, albo opozycyjne, w zależności od sytuacji politycznej w danym kraju – i strumienie

finansowe Unii Europejskiej płyną do organizacji, które wspierają ideologiczną polityczną agendę promowaną w ramach konkretnej polityki Komisji Europejskiej. Co pokazały doświadczenia z ostatnich lat w Polsce, środki te również są przekazywane organizacjom, które następnie – to oczywiście powinno być ustalone w toku odpowiednich śledztw prokuratury, co się aktualnie nie toczy – prowadzą pod płaszczykiem rzekomo profrekwencyjnych kampanii kampanie za konkretnymi środowiskami politycznymi. W 2023 r. środowiskami opozycyjnymi, w wyborach prezydenckich – za Rafałem Trzaskowskim. Jest to oczywista, niedopuszczalna ingerencja w proces polityczny w naszym kraju. Zatem jakiegokolwiek wspieranie tej inicjatywy świadczy o chęci wykorzystania funduszy unijnych do kształtowania poglądów Polaków.

Unia Europejska nie jest organizacją międzynarodową, która ma kształtować poglądy polityczne obywateli państw członkowskich. Ta propozycja, żeby 1 mld EUR rocznie Unia słała do zaprzyjaźnionych, najczęściej lewackich NGO-sów, jest propozycją skrajnej ingerencji w system polityczny poszczególnych państw członkowskich i ograniczeniem demokracji w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zatem stanowczo należy się sprzeciwić takiemu stanowisku. Ja w związku z powyższym składam wniosek, żeby Komisja sprzeciwiła się przyjęciu stanowiska rządu w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę. Rzeczywiście można by pewnie długo dyskutować, czy równie niesłuszne jest wspieranie z publicznych pieniędzy prawackich nacechowanych ideologicznie organizacji pozarządowych, parafrazując pana posła Kaletę. Nie ma więcej zgłoszeń, ale jeszcze pani minister oddam głos. Przepraszam, pani minister, jeszcze pani posłanka Jazłowiecka.

Posel Danuta Jazłowiecka (KO):

Pani minister, chciałam zapytać, jak w praktyce będzie wyglądało wdrażanie tego całego przedsięwzięcia? Czy będą w jakiś sposób upraszczane procedury, rozwój mechanizmów regrantingu, wsparcie budowania potencjału organizacyjnego czy zapewnienie stabilnych i wieloletnich ram finansowych? Czy państwo przewidujecie tego typu działania? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Dziękuję. Pani minister.

Sekretarz stanu w KPRM Adrianna Porowska:

Na razie oczywiście to jest deklaratywne. Na narzędzia jeszcze czekamy i współpracujemy cały czas z Komisją. Pamiętajcie państwo o tym, że został wspomniany chociażby regranting o tym, że duże organizacje będą dzieliły granty na mniejsze.

Szanowni państwo, wiele organizacji pozarządowych w Polsce nie jest gotowych do napisania dużego projektu, często dość skomplikowanego, tak że to bardzo dobrze, że są organizacje, które wspierają te mniejsze organizacje. Chciałam tylko państwu przypomnieć, że główny nacisk w tej chwili, również Unii Europejskiej, nasza współpraca polega na tym, aby budować bezpieczeństwo poprzez odporność społeczną. To właśnie lokalni liderzy, to właśnie małe organizacje pozarządowe, dotychczas działające w bardzo wielu różnych sferach, bo sportu, kultury, edukacji, koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, w trakcie kryzysu pokazały swoją siłę, pokazały swoją potęgę. Potrzebują teraz tylko i wyłącznie narzędzi. Musimy pokazać również narzędzia koordynacji. Bez organizacji pozarządowych w tych mniejszych i w tych większych kryzysach po prostu najzwyczajniej w świecie sobie nie poradzimy. Komisja Europejska doskonale to wie. Pokazała to pandemia, pokazała to wojna w Ukrainie, pokazała to powódź.

Zobaczcie państwo, co się w tej chwili wydarzyło w trakcie mrozów, jak były korki. Tam właśnie lokali ludzie przyszli z gorącą herbatą, przyszli z kocami, przyszli zapytać, co się stało. Szanowni państwo, w Hiszpanii – również ogromna tragedia kolejowa. Tam też właśnie lokalni mieszkający ludzie, którzy mają potencjał, mają siłę, przyszli z pomocą. Dlatego uważam, że to bardzo istotne, aby społeczeństwo obywatelskie, aby organizacje pozarządowe nie tylko były doceniane słowami, ale również dostały realne narzędzia do tego, by w sytuacjach kryzysowych móc nas obronić, tak jak robiły to do tej pory. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję pani minister. Ponieważ jest wniosek o głosowanie, a jeszcze nie wszyscy dotarli na Komisję, to 5 minut przerwy i będziemy głosowali.

[Po przerwie]:

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Szanowni państwo, wznawiam posiedzenie drugiej Komisji w dniu dzisiejszym. Ponieważ mamy dwie... Czy pan poseł bierze udział w posiedzeniu Komisji, czy rozmawia przez telefon?

Poseł Sebastian Kaleta (PiS):

Pani przewodnicząca, wykonywałem ważny telefon do dziennikarza bardzo zainteresowanego obradami naszej Komisji.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo się cieszę. Ten punkt rozpatrujemy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu i możemy przyjąć konkluzję. Nie mam na piśmie żadnej opinii do przyjęcia. Pan poseł zgłosił sprzeciw wobec stanowiska rządu. W związku z tym proponuję przyjęcie konkluzji, która brzmi następująco: **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2025) 790 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Jak rozumiem, jest sprzeciw wobec takiej konkluzji. W związku z tym będziemy głosowali. Bardzo proszę o przygotowanie kart do głosowania i o uruchomienie głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem konkluzji, którą zaproponowałam, proszę o zagłosowanie – za. Kto jest przeciwny – przeciw, i kto się wstrzymał – przycisk żółty. Poczekamy na wszystkich. Czy wszyscy już zagłosowali? Wszystkim działa? Dziękuję. Proszę o podanie wyniku głosowania.

Głosowało 26 posłanek i posłów, za – 14, przeciw – 12, nikt się nie wstrzymał. Konkluzja została przyjęta. Na tym porządek dzienny Komisji został wyczerpany. Zamykam posiedzenie Komisji.